

Spis Treści :

Wstęp

CZĘŚĆ I. Istota, przyczyny i zagrożenia wynikające z odrzucenia rówieśniczego w przedszkolu i szkole podstawowej

ROZDZIAŁ 1. Istota zjawiska odrzucenia rówieśniczego i jego wybrane następstwa

- 1.1. Znaczenie akceptacji rówieśników dla rozwoju i funkcjonowania dziecka
 - 1.1.1. Znaczenie akceptacji rówieśników dla wyników dziecka w nauce
 - 1.1.2. Relacje z rówieśnikami jako czynnik chroniący w przypadku niewłaściwego funkcjonowania rodziny
- 1.2. Następstwa odrzucenia dziecka przez rówieśników
- 1.3. Trwałość statusu odrzucenia
- 1.4. Podsumowanie

ROZDZIAŁ 2. Przyczyny odrzucenia dziecka przez rówieśników związane z warunkami jego rozwoju w rodzinie

- 2.1. Więzy dziecka z rodzicami jako szansa i zagrożenie dla dobrych relacji z rówieśnikami
 - 2.1.1. Zachowania opiekuna we wczesnym dzieciństwie a wzorce przywiązania i ich następstwa dla dalszego funkcjonowania dziecka
 - 2.1.2. Kompetencje matki niezbędne do powstania bezpiecznego przywiązania w pierwszym roku życia dziecka
 - 2.1.3. Zachowania opiekuna w okresie przedszkolnym a wzorce przywiązania i ich następstwa dla dalszego funkcjonowania dziecka
 - 2.1.4. Wskaźniki charakteryzujące jakość interakcji matka-dziecko w okresie przedszkolnym i na początku okresu szkolnego oraz jej związek z typem przywiązania
 - 2.1.5. Problem liczby bliskich związków i stałości wzorców przywiązania
 - 2.1.6. Przywiązanie w okresie dzieciństwa a funkcjonowanie dziecka w relacjach z rówieśnikami
- 2.2. Praktyki wychowawcze rodziców a relacje dziecka z rówieśnikami
 - 2.2.1. Style wychowania
 - 2.2.2. Wybrane uwarunkowania praktyk rodzicielskich
- 2.3. Podsumowanie

ROZDZIAŁ 3. Przyczyny odrzucenia związane ze specyficznymi właściwościami dzieci

- 3.1. Rozumienie innych ludzi i porozumiewanie się z nimi
 - 3.1.1. Uwarunkowania rozwoju teorii umysłu
 - 3.1.2. Znaczenie rozwoju teorii umysłu dla funkcjonowania dzieci w relacjach z rówieśnikami
 - 3.1.3. Charakterystyka modelu przetwarzania informacji społecznych przez dzieci opracowanego przez Nicki R. Crick i Kennetha A. Dodge'a
 - 3.1.4. Spojrzenie Karen L. Bierman na przyczyny odrzucenia związane z przetwarzaniem przez dziecko informacji o świecie i sobie samym
- 3.2. Kompetencje emocjonalne
 - 3.2.1. Świadomość własnych stanów emocjonalnych i umiejętność komunikowania ich innym ludziom
 - 3.2.2. Rozpoznawanie emocji innych ludzi i umiejętność empatycznego reagowania

na nie

3.2.3. Kontrolowanie emocji

3.2.4. Znaczenie kompetencji emocjonalnych dla funkcjonowania dziecka w relacjach z rówieśnikami

3.3. Kompetencje społeczne

3.3.1. Umiejętność współpracy

3.3.2. Umiejętność rozwiązywania konfliktów

3.3.3. Znaczenie kompetencji społecznych dla funkcjonowania dziecka w relacjach z rówieśnikami

3.4. Podsumowanie

ROZDZIAŁ 4. Przyczyny odrzucenia związane ze środowiskiem szkolnym

4.1. Przyczyny odrzucenia związane z klasą szkolną

4.2. Przyczyny odrzucenia związane z nauczycielem i organizacją procesu nauczania

4.3. Podsumowanie

CZĘŚĆ II. Wczesna profilaktyka odrzucenia rówieśniczego i pomaganie dzieciom odrzucanym

ROZDZIAŁ 5. Wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

5.1. Zapobieganie powstawaniu pozabezpiecznego przywiązania

5.1.1. Interwencje zmierzające do podnoszenia wrażliwości macierzyńskiej

5.1.2. Interwencje zmierzające do zmian w posiadanych przez rodziców reprezentacjach dotyczących opieki

5.1.3. Interwencje dostarczające rodzicom wsparcia społecznego w celu ułatwienia sprawowania opieki nad dzieckiem

5.1.4. Interwencja w szczególnie trudnych przypadkach

5.1.5. Możliwości praktycznego wykorzystania wyników badań nad zapobieganiem pozabezpiecznemu przywiązaniu

5.2. Tworzenie rodzicom warunków do rozwijania kompetencji wychowawczych

5.2.1. Programy oparte na teorii społecznego uczenia się Alberta Bandury

5.2.2. Program Joanny Sakowskiej "Szkoła dla rodziców i wychowawców"

5.2.3. Program wspomagania rozwoju kompetencji wychowawczych rodziców dzieci w wieku przedszkolnym Blanki Poćwiardowskiej

5.2.4. Koncepcja terapii dzieci impulsywnych Rossa W. Greene'a i J. Stuarta Ablona

5.3. Podsumowanie

ROZDZIAŁ 6. Wspomaganie rozwoju psychospołecznego dzieci odrzucanych przez rówieśników

6.1. Metody i programy wspomagania rozwoju psychospołecznego dzieci w wieku przedszkolnym i w młodszym wieku szkolnym

6.1.1. Modelowanie i moralizowanie

6.1.2. Program kształtowania umiejętności prospołecznych małego dziecka Ellen McGinnis i Arnolda P. Goldsteina

6.1.3. Powierzanie zadań

6.1.4. Program Joanny Grochulskiej dla dzieci agresywnych

6.1.5. Indukcja

6.1.6. Przyjaciele Zippiego

6.1.7. Program zajęć wychowawczo-profilaktycznych "Spójrz inaczej"

6.2. Wspomaganie rozwoju psychospołecznego dzieci w wieku 10-12 lat

- 6.2.1. Program mediacji rówieśniczych
- 6.2.2. Program Marty Herzberg wspomagania rozwoju psychospołecznego dzieci nie lubianych przez rówieśników
- 6.2.3. Modyfikacja zachowań typu A - program Niny Ogińskiej-Bulik
- 6.3. Ryzyko związane z pomaganiem dzieciom odrzucanym przez rówieśników z powodu agresywnych zachowań
- 6.4. Podsumowanie

ROZDZIAŁ 7. Działania nauczyciela poprawiające sytuację dzieci odrzucanych w klasie szkolnej

- 7.1. Tworzenie dzieciom warunków do przezwyciężania stereotypów i uprzedzeń wobec rówieśników w zespole klasowym
- 7.2. Zmniejszanie ryzyka powstawania uprzedzeń w klasie i pomaganie dzieciom odrzucanym dzięki zmianie zachowań nauczyciela
- 7.3. Podsumowanie

ROZDZIAŁ 8. Przykłady interwencji systemowych

- 8.1. Rozwój koncepcji pomagania dzieciom odrzucanym przez rówieśników
- 8.2. Program systemowy Carolyn Webster-Stratton "Niewiarygodne lata"
- 8.3. Interwencja systemowa "Szybka ścieżka" opracowana przez Grupę Badawczą ds. Zapobiegania Problemom Zachowania
 - 8.3.1. Charakterystyka programu "Szybka ścieżka"
 - 8.3.2. Efekty programu "Szybka ścieżka"
- 8.4. Podsumowanie

Zakończenie

Bibliografia

Spis bloków rozszerzających

Spis rycin

Spis tabel

Indeks nazwisk

Indeks rzeczowy